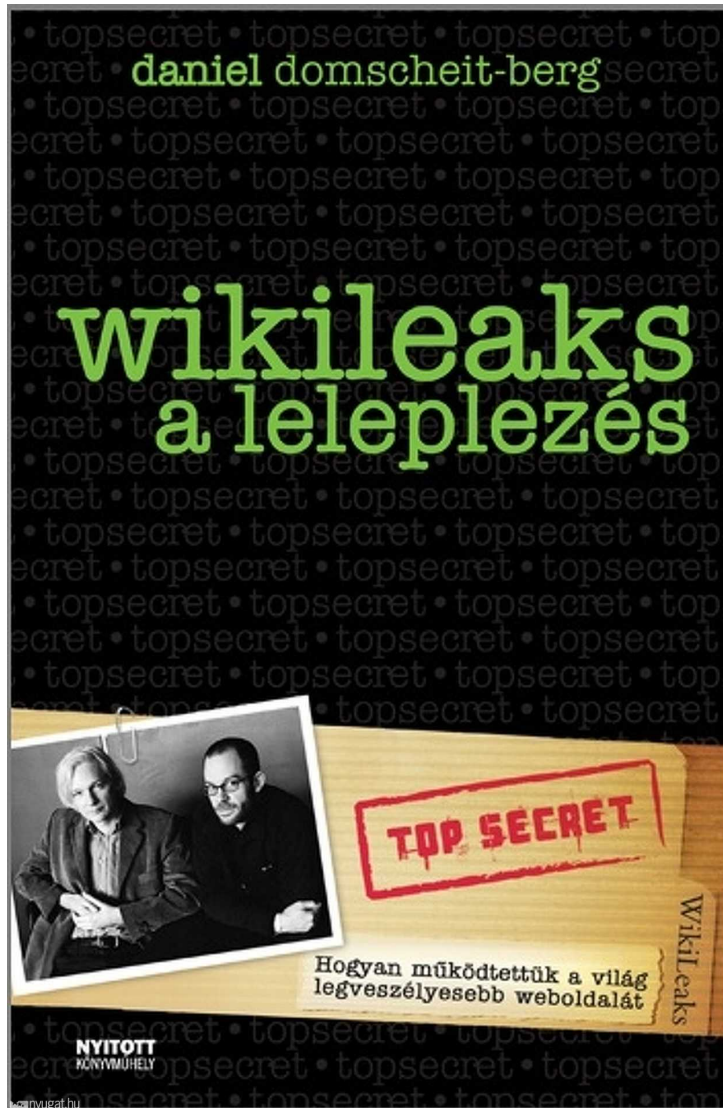

Nyitott könyv a világ legveszélyesebb weboldaláról

Unger András - 2011-03-18 10:21:31

ajánlott olvasmány fotó: -

A Wikileaks története nem annyira régi, mindössze öt évre nyúlik vissza, mégis elképesztő röppályát írtak le a 2006 októberi nyitány óta.

Kezdetekben még érdektelenség kísérte szándékaikat, figyelemmel pedig alig néhány hallgató az előadásait, és nekik kellett felemelniük a telefont, kampányolni elszántan céljaikról, hogy átláthatóvá tegyék mindazt, amiről a hatalom nem akarja, hogy az legyen - míg ma popjelenségről és hype-ról beszélhetünk, és ahogy a könyv is megemlíti egy pontján, *menő dolog Támogassuk Julian Assange-t! - kitűzővel szaladgálni.*

Mitagadás, mi itt a Nyugat hasábjain is hajlamosak voltunk jó színben feltüntetni Assange-ot, a titokzatos titokfeltárót, annak az oldalnak a fejét, ami [nyilvánosságra hozta](#) az USA hétpecsétes diplomáciai üzeneteit, a szcientológia egyház féltve őrzött iratait, az amerikai diákszövetségek gyakran súlyos sérülésekkel járó beavatási rítusait, vagy akár azt a nagy port kavart videót (*Collateral Murder*, azaz Járulékos Gyilkosság címmel), ami bemutatja, hogyan lőnek rommá civileket - köztük a Reuters két haditudósítóját - Bagdadban, egy amerikai katonai helikopterből.

Igen, mi is aggattunk olyan jelzőket Assange-ra, mint a kémkedés bajnoka és az úzótt vad. Elvégre nem lehet nem támogatólag szólni egy olyan bátor (vakmerő?) kezdeményezésről, ami a transzparenciát tűzte zászlajára, és felemelt mutatóujjal mer közeledni a világ kormányai felé: vigyázzatok, mert bármit tesztek, az csak ideig-óráig maradhat rejtve a világ szeme elől.

Szabad szellem és paranoia, zsenialitás és hataloméhség

Daniel Domscheit-Berg 300 oldala azonban sokkal jobban árnyalja a hős képét. Daniel volt az, aki még idejekorán kapaszkodott fel a Wikileaks-hajóra, akkor, amikor a népszerűség még a látóhatár közelében sem volt. Assange örült a társnak, és együtt fogtak össze a nagy, közös cél érdekében. Amikor viszont a médiafigyelem hirtelen úgy kezdett összpontosulni rájuk, mint nagyító alatti papírfecniire az egyetlen pontba szűkült napsugár, elkezdett felperzselődni kettejük viszonya, egészen 2010-es különválásukig.

Julian és Daniel, ausztrál és német, két egykori kollega fotó: -

Az írás ebből a tűzből táplálkozik bár, tegyük hozzá, nem boldogan (legalábbis ezt állítja): Daniel többször is hangoztatja benne, hogy nem, nem bánta meg ezeket az éveket, sőt, újracsinálná az egészet, és kifejezetten csalódott volt, hogy el kellett hagynia a fedélzetet. Más megoldás viszont nem kínálkozott, mert Julian Assange személyisége a lehető legrosszabb irányba változott meg: eleinte csak finomhangolással igyekezett ő kerülni az előtérbe, például ha újságcikkekről volt szó, aztán jött a basáskodás, az erődemonstráció, és magától értetődőnek találta, hogy körüludvarolják.

Belső kommunikációjában viszont olyan nyelvezetet kezdett megütni, ami addig legfeljebb csak az általuk közzétett katonai iratokban volt jellemző: kárenyhítésről beszélt és "asset"-nek, azaz eszköznek nevezte a Wikileaksset segítő munkatársakat. Daniel nem félt a könyvben közzétenni több

privát csetelésüket is, ami egy autoriter személyiségvonalásuktól hemzsegő ember képét festi fel elénk.

A kíváncsiságot már a prolókusban felkelti, amikor azt írja: *Soha nem találkoztam még olyan különös emberrel, mint Julian Assange. Szabad szellemű. Energikus. Zseniális.. Paranoid. Hataloméhes. Megalomániás.*

A folytonos fenyegetettség aurája

A könyv erre a vonalra fúzi fel az elbeszélést, kronológiai rendben, hogy még látványosabb legyen a Wikileaks-vezért pálfordulása, vagy inkább kifordulása magából. Helyenként lehetne gördülékenyebb, de még így is kellően olvasmányos - végül is ki ne olvasna arról, hogy "a világ legveszélyesebb weboldalának" első emberének milyen érdekes a viszonya a nőkhöz, miért húzott öltönyt egy komoly szöveg megírásához, miközben általában slamposan nézett ki, és hogy *képes volt a folytonos fenyegettség auráját kialakítani maga körül*, ami egy ponton már odáig fajult, hogy golyóálló mellényt javasolt, és hogy a föld alá kéne vonulniuk.

Julian Assange egy előadáson fotó: -

Mindemellett ügyesen és egy percre sem unalmasan vannak beépítve a történetbe a mellékszálak: a szivárogtatások módszere és ütemezése, a "házi" pénzügyek kezelése, az informátorok védelme, a szerverháttérrel való, mindenki számára érthető leírások, na meg az érzelmek kálváriája. De még az is kiderül, hol buliztak a Wikileaks-vezérek Budapesten, amikor még jóban voltak.

Hogy mennyire íródott a könyv sértettségből, nem tudni - Daniel többször is leszögezi, hogy nem ez volt a kiindulópontja. *Mi, a Wikileaks-nél azt hirdettük: csak az események korrekt, részletekbe menő feltárása segíthet hozzá, hogy megértsük a világot. Úgy döntöttem, én ennek a könyvnek a megírásával próbálok meg hozzájárulni ennek a célnak a megvalósításához* - írta. Ne tévesszük azonban szem elől azt a tényt sem, hogy Daniel Domscheit-Berg kilépése után hozzálátott megalapozni saját szivárogtató oldalát is, az [OpenLeaks](#)-et, aminek végül egy külön fejezetet szentelt.

És még ha mondatai alapvetően hihetőek, és egy olyan ember benyomását keltik, akinek helyén van

az esze, legalább arról ne feledkezzünk meg, amire a Wikileaks megtanított: mindig maradjunk szkeptikusok.